І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
New York's Telephone:
BArclay 7-4125

РІК LXVIII. Ч. 82. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 4-го ТРАВНЯ 1961 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MAY 4, 1961 No. 82. VOL. LXVIII.

ЗДА ЗАРАХОВУЮТЬ КУБУ ДО КОМУНІСТИЧНОГО БЛЬОКУ

КАСТРО ПЕРЕВИЩУЄ В ДИКТАТУРІ НАВІТЬ СССР, ДЕ ВІДБУВАЄТЬСЯ КОМЕДІЯ З „ВИБОРАМИ"

Вашингтон. — Представник державного департаменту Лінкольн Вайт заявив на пресовій конференції, що після перштотравневої заяви прем'єра Фіделя Кастра стало всім ясно, що Куба належить до комуністичного бльоку держав. Він одночасно сказав, що вже почалися наради з представниками урядів латино-американських держав, щоб зайняти відповідне становище, яке виникло внаслідок Кастрової заяви. Кастро заявив, що „Куба є першою соціялістичною державою в Американській Півкулі", але Вайт сказав, що не можна вірити Кастрові, бо під словом „соціялістична" треба розуміти „комуністичну" державу, бо Кастро випереджує в комунізмі навіть СССР де відбувається час від часу комедія з виборами, хоч виборці мусять голосувати на одного тільки кандидата, а Кастро заявив, що його зарядження будуть схвалювати тільки збори народу, як це робив у Німеччині Адольф Гітлер. В урядових колах висловлюють думку, що остання заява Кастра допоможе зрозуміти деяким представникам американських країн, що на Кубі створилася дійсно загроза для Америки, і тому американські латинські держави радніше приєднаються тепер до спільної акції проти Куби, яка є членом комуністичного бльоку держав. З цього виходить, що слова Вайта звернені на адресу тих американських держав, які досі вагалися приєднатися до колективної дії проти Куби, тримаючись традиційної американської засади не вмішуватися до внутрішніх справ окремих американських країн. ЗДА плянують в найближчому часі скликати наради закордонних міністрів Організації Американських Держав, але перше треба б вияснити справу, чи є вигляди на порозуміння в справі спільної дії проти Куби. Одночасно заявляють із урядових кол у Вашингтоні, що виключена є яканебудь військова акція проти Куби. Але разом із тим там появилося повідомлення, що, покищо, відкладено конференцію американських держав, яка мала відбутися 24-го травня в Квіто, Еквадор. ЗДА стараються направити ті настрої, які виникли між членами Організації Американських Держав після невдачі висаду на Кубі в дні 17-го квітня. Після кубинської катастрофи піднесли голову всі прокомуністичні елементи в Американській Півкулі і вони ведуть пропаганду проти ЗДА. Уряд ЗДА старається цьому протидіяти, втягнувши до акції проти Куби й інші американські країни.

Державний секретар зізнавав на закритій сесії Сенатської Комісії Закордонних Справ, де заявив, що ЗДА не плянують збройної інтервенції на Кубі. Але він заявив, що як режим прем'єра Кастра почне якусь агресію на американську базу Ґвантанамо, то „ЗДА будуть оборонятися". Кастро недавно твердив, що ЗДА не мають права втримувати військову базу на кубинській території, але він одночасно заявив, що Куба не буде відбирати базу Ґвантанамо збройними силами. Сенатська Комісія Закордон. Справ шукає причини невдачі недавньої висадки кубинських повстанців. Раск заявив, що висадку робили самі кубинці за допомогою своїх втікачів від режиму Кастра. Але він не заперечував, що ЗДА фінансово допомагали кубинським повстанцям і допомагали їх вишколювати. В цій акції співпрацювали Білий Дім, департамент оборони, державний департамент і Центральна Розвідча Агенція ЗДА. Голова підкомісії для латино-американських справ сенатор з Ореґону Вейн Морс висловив задоволення з заяви Раска, бо вже були поширені чутки, що ЗДА мають плянувати новий висад на Кубі.

Кеннеді підтримує американську бавовняну промисловість

Вашингтон. — Президент Кеннеді 2-го травня проголосив програму свого уряду допомоги текстильному промислові. В цій програмі передбачається встановлення квот на привіз текстильних товарів із тих держав, які своїми цінами конкорують із ЗДА. Голова Американського Товариства Бавовняної Промисловости Дж. М. Чітман є вдоволений з цієї програми. Це товариство довший час домагалося встановлення квот на імпорт бавовняних товарів, щоб допомогти американським промисловцям. Гадають, що Уряд Цивільної і Оборонної Мобілізації встановить квоти на імпорт із таких країн із дешевою бавовняною промисловістю, як Пакістан, Гонґ Конґ та інші. Програма Президента складається з сімох пунктів. Сьомий пункт говорить про те, що Уряд Цивільної і Оборонної Мобілізації для безпеки країни зможе видати зарядження в тому напрямку, щоб допомогти американській промисловості. Цей уряд може стати на становищі, що погіршення бавовняної промисловости може створити шкоду обороні ЗДА. Подібним способом зменшено імпорт нафти в 1959 році.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Кеннеді** 1 травня прийняв в Білому Домі 55-річного австралійця Реґа Еванса, який під час другої світової війни врятував теперішньому президентові ЗДА життя на Пацифіку, коли японський корабель розбив той човен, яким командував Кеннеді. Австралієць заявив, що він уявляв собі Кеннеді трохи старшим як на вік 43-х років. — Це значить, казав Еванс, що Кеннеді тримається дуже добре.

● **Палата Репрезентантів** прийняла законопроєкт про леґалізацію нового 50-зіркового прапора. Одночасно Палата дала Президентові повновласті проєктувати зміни в в прапорі ЗДА на випадок, якби число стейтів збільшилося понад 50. Цей проєкт має ще ухвалити Сенат і підписати Президент, щоб він став законом.

● **Ексвіце-президент Ричард М. Ніксон** 9-го травня буде промовляти в Дітройті на республіканському прийнятті, де мистецьку програму виконуватимуть голливудські зірки. Заповідають, що Ніксон виголосить важливу промову. У вівторок 2-го травня Ніксон був у Ґрінвіллі в Південній Кародайні, де відзначували 55-роковини з дня шлюбу колишнього демократичного губернатора Джеймса Ф. Бирнса.

● **Президент Кеннеді** проголосив тиждень, який зачинається 21-го травня, Крайовим Тижнем Автострад. В цьому проголошенні Президент заявив, що добра сітка автострад є конечна для безпеки країни і для її економічного росту і оборони.

● **Президент Коста Ріка** Маріа Е. Хіменез заявив в Конґресі в Сан Хозе, що найвищий час змінити дотеперішню засаду політики американських держав про невмішування у внутрішні справи окремих країн новою засадою „колективної і безінтересовної акції", яку повинні вести всі країни, що є членами Організації Американських Держав. Ця заява відноситься до Куби, яка загрожує безпеці Американської Півкулі.

● **1-го травня** з успіхом випробовували керовану ракету „Поляріс", яка з Кейп Канаверел перелетіла понад Атлантик 1,600 миль.

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА В БОФАЛО ВЕДЕ ПЕРЕД У ЗБІРЦІ ФОНДІВ НА ПАМ'ЯТНИК ШЕВЧЕНКОВІ

ДОБРА ОРГАНІЗАЦІЯ І ЕНЕРГІЙНА АКЦІЯ ДАЛИ НАДЗВИЧАЙНІ РЕЗУЛЬТАТИ: ВПРОДОВЖ НАЙКОРОТШОГО ЧАСУ ЗІБРАНО $8,248.60! Д-Р ЄВГЕН І НЕОНІЛЯ СТЕЦЬКІВ ПОЖЕРТВУВАЛИ $500.00.

Бофало, Н. Й. — Українська Громада в цьому місті, хоч далеко не належить до найбільших, далеко випередила всі інші громади збіркою фондів на будову пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашинґтоні, потрапивши охопити збіркою практично всю громаду та впродовж найкоротшого часу зібрано $8,248.60, з чого $7,230.10 вже переслано до канцелярії крайового Комітету в Ню Йорку. Перебіг акції, тісно пов'язаний із цьогорічним вшануванням пам'яті Шевченка у 100-річчя його смерти, представлявся коротко так:

Дня 3-го січня ц. р. посадник міста, завдяки стараниям місцевого Відділу УКК, проголосив 1961-ий рік Шевченківським роком в Бофало. Негайно покликано до життя окремий Шевченківський Комітет, з полковником Петром Самутином, як головою, і п. Степаном Шипилявим, як секретарем. Комітет у першу чергу доповнив адресар місцевих громадян, що ним користувався Відділ УКК та поділив місто на малі збіркові райони. Адресарем охоплено 986 родин, в цьому приблизно половина давніх поселенців та народжених в Америці громадян. На всі адреси вислано відповідні листи, з попередженням, що відбуватиметься збірка фондів на пам'ятник Шевченкові. Рівночасно підшукано та усталено список збірщиків. Метою Комітету було — відвідати всі родини та збираючи фонди на будову пам'ятника Шевченкові, рівночасно перевірити стан свідомости і патріотизму місцевих громадян. Після такої підготови, справжня ударна збіркова акція відбулася в неділю, 23-го квітня, попереджена ще двотижневою радієвою кампанією на безкоштовно для дієї цілі відступленому часі в радіопрограмах Ірини і Юрія Лаврівських та Василя Шарвана. В згадану неділю 23-го квітня збірщики відвідали 597 українських родин у цьому місті, з яких 480 склали пожертви, 68 відмовились, а 49 родин збірщики не застали дома. Результат збірки по день 30-го квітня: $8,248.60, з чого $7,230.10 вже переслано до канцелярії крайового Комітету Пам'ятника Шевченкові в Ню Йорку. Висотою пожертв перше місце зайняли д-р Євген і Неоніля Стецьків, пожертвувавши $500.00. Між більшими пожертвами є $200.00 від д-ра Семена Дорошака, $100.00 від д-ра Нестора Процика та ін. В розподілі збіркових квот між поодинокі громади, крайовий Комітет Пам'ятника Шевченкові призначив для Громади в Бофало поважну суму $10,000.00, що їх ця славна Громада вже майже досягнула. Дбайливе плянування, власна ініціятива та енерґія організаторів-провідників, разом зі свідомістю та патріотичністю громадян можуть доказати чудес. Бофало дає на це найкращий приклад.

АДВ. ВАСИЛЬ АНДРУШИН ОЧОЛЮЄ УКК В РОЧЕСТЕРІ, А Д-Р М. ЛОЗА В БОФАЛО

Рачестер - Бофало. — Минулої суботи і неділі, 29 і 30 квітня, в цих двох громадах відбулись річні збори місцевих Відділів Українського Конґресового Комітету, на яких обрано нові їхні управи, в Рачестері з адв. Василем Андрушиним а в Бофало з д-ром Михайлом Лозою на чолі.

В Рачестері збори відбулись в залі „Самопомочі" і їх відкрив довголітній дотеперішній і знову перевибраний голова адв. Василь Андрушин, закликаючи приявних вшанувати пам'ять померлого недавно президента УКК сл. п. Дмитра Галичина вставанням з місць та хвилиною мовчанки. Проводила зборами президія, яку очолював Роман Пристай, а секретарював Михайло Лялька. Звіти з минулорічної діяльности складали мґр. В. Шот, В. Кольцьо та Ів. Олексин. На закінчення нарад і дебат обрано нову управу в такому складі: адв. Василь Андрушин — голова, мґр. Василь Шот — секретар, Григорій Мельник, Григорій Гайдучок, Микола Ґудзований, Василь Каліцінський, Марія Холевчук, Мирон Руснак, Федір Федоренко, Іван Олексин, Вол. Кольцьо і Роман Пристай — члени управи. Обрано ще контрольну комісію в складі: Вол. Тарнавський, Ст. Ганушевський і Теодор Бабюк, та товариський суд у складі: Іван Богач, Василь Пилипенко та Данило Квасниця.

В Бофало збори місцевого Відділу УКК відбулися в неділю, 30-го квітня. Про багатобічну і в багатьох відношеннях прикладно успішну працю Відділу звітували секретар Степан Шипилявий, голова допомогової секції Оксана Бережницька, голова збіркового Шевченківського Комітету полк. Петро Самутин, референт зовнішніх зв'язків д-р Нестор Процик та голова Контрольної Комісії інж. Василь Потішко. Висловом признання і подяки устунпаючій управі були аплявзи, що ними прийнято звіти, та кінцеве слово від Громади вcase. о. Михайла Кравчука. Окреме признання і подяку складено трьом „ветеранам", що були в проводі Відділу від початку його існування: Іллі Булі, Степанові Шипилявому та Павлові Володкові. Нову управу обрано в такому складі: д-р Михайло Лоза — голова, полк. Петро Самутин — заст. голови, Плятон Русинко — секретар, Микола Пінкас — скарбник, Василь Шарван — орг. референт, Ірина Лаврівська — бібліотеч. референт, Маркіян Чорнокосинський, Петро Теплицький і Михайло Палцан — члени. До контр. комісії обрані: інж. Василь Потішко, Богдан Мороз і полк. Іван Стасенко, а до тов. суду: Маріян Морозевич, Михайло Ґайдичук та Іван Панченко.

Централю УККомітету репрезентував на обидвох цих зборах, у Рачестері і Бофало, мґр. Іван Базарко, що інформував приявних про працю, можливості і потреби цієї нашої політичної репрезентації. Усім платникам Національного Датку, що за 10 років існування Народного Фонду при УККомітеті склали на його ціль по 100 чи більше долярів, мґр. Іван Базарко в імені Екзекутиви УКК вручив помесні ювілейні грамоти.

В Ню Йорку відбувся Танковий Речиталь Оленки Ґердан

Ню Йорк. — В неділю 30 квітня увечері в Вашинґтон Ірвінґ гайскул відбувся Танковий Речиталь Оленки Ґердан, який був підсумком довголітньої мистецької творчої її праці на сцені. Оленка Ґердан виконала головніші свої танкові креації, а крім неї у виконанні точок Речиталю брали участь ще такі мистці: М. Кобрин-Кокольська, Л. Микуленко, Е. Чапельська, Г. Клим, Б. Базаля, Я. Ласовський і В. Ласовський. Протекторат на цією імпрезою мали: Комітет Об'єднаних Українських Організацій м. Ню Йорку та „Самопоміч".

ПРОФ. Д-Р ІВАН МІРЧУК, РЕКТОР УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ, ПОМЕР У МЮНХЕНІ

Сл. п. проф. д-р Іван Мірчук

Сенат Українського Вільного Університету в Мюнхені, Німеччина, повідомив телеграмою, що там у вівторок 2-го травня, о годині 4-ій зранці середньо-европейського часу, помер на 70-му році життя довголітній ректор цього університету, один з найзідатніших українських науковців та педагогів і культурно-громадських діячів, сл. п. проф. д-р Іван Мірчук. Похорон відбудеться в суботу, 6-го травня, о год. 4-ій по полудні. Дочка Покійного, п-ні д-р Іванна Ратич, що від кількох років живе зі своїм мужем і малою донечкою у Меточині, Ню Джерзі, та є викладачем німецької мови й літератури на Ратґерсовому університеті, додатково інформує, що проф. д-р Іван Мірчук помер в лікарні Мінсенбурґ, у якій перебував від тижня, очікуючи на операцію нирок. Проте, безпосередньою причиною смерти було серце. Із ближчої родини, крім дружини в Мюнхені та дочки в Меточині, осталась ще на Україні дружина старшого брата Покійного.

Сл. п. проф. І. Мірчук, народився 18-го червня 1891-го року в, Стрию, Галичина. Університетську освіту здобув на віденському університеті, здобуваючи титул доктора філософії 1914-го року.

Після програних Українських Визвольних Змагань, проф. І. Мірчук залишає Рідний Край, виїжджаючи за кордон. Його шкільний товариш, покійний д-р Лука Мишуга, в тому самому часі виїхав до ЗДА, для культурно-політичної роботи серед нашої іміґрації.

1920 р. проф. І. Мірчук стає проф. Українського Вільного Університету, який розпочав свою працю спершу в Відні, а згодом перенісся до Праги.

Крім викладів на УВУ — проф. І. Мірчук від 1926 до 1945 рр. викладав на університетах у: Празі, Кеніґсберзі, Мінстері, Берліні. В Берліні проф. І. Мірчук був директором Українського Наукового Інституту, завданням якого було освідомлювати німецькі наукові кола і німецький народ про українську культуру та відношення України до Зах. Европи. Це своє головне завдання Інститут в періоді свого існування від 1926-го до 1945 року вповні виконав.

В тому самому часі проф. І. Мірчук викладав на Німецькій Господарській Високій Школі, будучи одночасно членом іспитової комісії.

Коли ж після другої світової війни та окупації великої частини Европи большевиками в Західній Німеччині опинилась поважна кількість українських еміґрантів і коли в Мюнхені відновлено Український Вільний Університет, сл. п. проф. д-р Іван Мірчук став його ректором і був ним до кінця свого трудящого життя. Крім дійсного членства в Науковому Товаристві ім. Шевченка, в европейському відділі якого він очолював філософічно-історичну секцію. Покійний був членом Української Вільної Академії Наук, Наварської Академії Наук, Німецького Товариства ім Канта, Античної Академії в Мюнхені, Середземноморської Академії в Римі, Міжнародної Академії Науковців у Парижі та багатьох інших наукових і виховних інституцій. Відновлений восені 1945 року в Мюнхені Український Вільний Університет здобув собі під проводом проф. д-р Івана Мірчука повне признання нової німецької влади, а ім'я проф. Івана Мірчука належало до найпопулярніших не тільки в українському і німецькому, але й в міжнародному науковому світі.

Покійний залишив велику культурно-духову спадщину, доказом чого може послужити короткий огляд його надрукованих книжкових праць, між якими згадати б: „Історія грецької етики", Прага

(Закінчення на 4-ій сторінці)

Американське робітництво обіцяє допомогу всім тим, які змагають до волі

Ню Йорк. — Представники американського зорганізованого робітництва промовляли через Радіо Вільної Европи до народів у Східній Европі, поневолених російським комунізмом, та обіцяли їм підтримку в цій боротьбі за волю. Промовляв голова Американської Федерації Праці — Конґресу Індустрійних Організацій Джордж Міні, який казав, що постійна боротьба народів за залізною заслоною, в комуністичному Китаї, Лясі, В'єтнамі, Тибеті свідчить про те, що „народи світу є рішені здобути волю". Американське робітництво, казав Міні, вітає тих борців за волю і прирікає, що „вжиє всіх своїх впливів на уряд ЗДА, щоб допомогти справі волі всюди в світі". Крім Міні також промовляли ще голова спілки Об'єднані Автомобільні Робітники — Волтер П. Рутер, і голова Міжнародньої Спілки Електричних і Радіових Робітників Джеймс Б. Кейсі.

Бюро погоди заповідає холодний травень

Вашингтон. — Федеральне бюро погоди заповідає, що північні і східні стейти ЗДА в травні матимуть температуру нижчу від нормальної. Нормальна температура для цього місяця в 4-ох районах країни звичайно буває така: Ню Йорк — 61.3, Шикаґо — 59.2, Денвер (Колорадо) — 56.3 і Сан Франціско — 56.6. Та в травні цього року у всіх східніх стейтах передбачена холодніша пересічна погода, а тепліша погода передбачена є тільки в південних стейтах. Найтепліше мало б бути в Тексасі і Арізоні, а найхолодніше в районі Міннесоти і Висконсину. У східніх стейтах аж по лінію від Мишиґену по Луїзіяну має бути більше дощів, як звичайно буває в цьому місяці. Те саме передбачене є і для північно-західніх стейтів. Найменше дощів має впасти в південно-західніх стейтах.

НАЗВА І АДРЕСА КОМІТЕТУ ПАМ'ЯТНИКА ШЕВЧЕНКОВІ

На численні запити на кого виставляти чеки та куди висилати пожертви на будову пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашингтоні, подаємо повну англійську назву Комітету і його адресу:

SHEVCHENKO MEMORIAL COMMITTEE OF AMERICA, Inc.
302-304 WEST 13TH STREET, NEW YORK 14, N.Y.

У ЛЯОСІ ПРОГОЛОШЕНО ВОЄННЕ ПЕРЕМИР'Я

Вієнціян. — У Ляосі проголошено воєнне перемир'я, хоч ще докладно не є відомо, чи воно стосується тільки одного відтинку фронту, чи цілої країни і, що найголовніше, чи комуністи чесно зберігатимуть його. На шляху між двома столицями — уряду і короля — Вієнціяном і Люанґ Прабанґом, зустрілися два старшини, представники королівської армії і комуністичних партизанів і погодились, щоб припинити збройні дії в районі міст Ванґ Вієнґ і Бан Ван Кі. Представник комуністичної армії заявив, що він не має права домовлятись щодо перемир'я на терені цілого Лаосу, але передасть таку пропозицію вищому командуванню. Англійське пресове бюро Ройтера повідомляє, що комуно-ляоське радіо проголосило наказ до всіх партизанських комуністичних відділів, розсіяних по різних частинах Ляосу, терен якого ідеально пригожий для партизанських дій, — щоб вони від середи 8 години ранку припинили всякі бойові дії (за східньо - американським часом — це було вівторок 9 год. веч.) Міністер закордонних справ у прозахідньому уряді князя Буна Оума, князь Сопсаїсана, заявив, що на всьому фронті громадянської війни настало затишшя. Зате західні обсерватори в Ляосі не зорієнтовані, що значить повідомлення, наче б старшина королівської ляоської армії, який був посередником для справи воєнного перемир'я, звернувся до комуністів з закликом, щоб у найближчому часі уладити конференцію „для політичних справ". Після того, як ляоський король звернувся проти 14-членної міжнародної конференції для справи Ляосу, а голова Камбоджської держави Народом Шіганок відкликав своє спонзорство для такої конференції, то не відомо чи вона відбудеться. Зате індійський прем'єр Неру вважає, що вона повинна обов'язково відбутися у призначеному раніше речинці, себто 12 цього місяця в Женеві. З уваги на приявність на тій конференції не тільки Совєтського Союзу, але комуністичного Китаю та їхнього сателіта північного В'єтнаму, західні держави дуже сумніваються, чи на такій конференції можна буде загарантувати дійсну суверенність, неподільність і невтральність Ляосу, що було основною плятформою західніх держав у відношенні до Ляосу. Сіямський прем'єр маршал Саріт Танарат закликав совєтського амбасадора Анатоля Ніколаєва і висловив йому стурбування Сіяму з приводу дволичної політики Совєтського Союзу в справі Ляосу, яка появилась в миролюбних заявах назверх та в продовжуванні війни в Ляосі на ділі. Для задемонстрування збройної сили 8-членного державного бльоку Організації південно - східнього азійського пакту (СЕАТО) — на водах Індійського океану на північ від Борнео відбуваються маневри, при чому беруть в них участь війська ЗДА, Австралії і Нової Зеляндії, а також невеликі частини з Сіяму і Филліпін. 6.000 війська перевели блискавичний висад на терені покритому джунґлією і вони швидким маршем посунулись крізь джунґлію. У тих маневрах зосереджено морську фльоту з 61 одиниці, між ними — американський літаконосець „Кораль Сі" та англійський літаконосець „Вікторіє", разом із кількома сотнями літаків. Ці маневри мають задемонструвати, що у випадку спровокування комуністами збройної інтервенції збоку СЕАТО — ця інтервенція не була б іграшкою ані фікцією, тільки була б переведена відразу могутніми збройними силами.

На процесі Айхмана продовжують виявляти звірства нацистських вбивників

Єрусалим. — На судовому процесі проти нацистського полковника Адольфа Айхмана, шефа жидівського відділу в централі ґестапа за останньої світової війни, ґалерія свідків прокуратури виявляє далі різні подробиці звірського вбивання жидів. Під час того один глядач, Цві Шеффер, жидівський втікач з Мадярщини, у нервовому заламанні почав викрикувати на адресу підсудного. Сторожа вивела його з залі. Свідок Леон Велс, тепер оптик в ЗДА, зізнавав про розстріли жидів в кацеті в Янові під Львовом. Інший свідок, Яків Гурфайн, оповів про те, як 1.300 жидів транспортовано вантажними ваґонами, по 130 осіб у ваґоні, призначеному нормально на 40 осіб, до табору смерти в Белзці в Галичині. Ніччю мати Якова Гурфайна казала йому зіскочити з ваґону на поле. За ним стріляли, але він врятувався. Своєї матері й брата, що їхали з ним, він уже більше не побачив. Коли свідок д-р Моше Бейскі, тепер адвокат в Ізраїлі, розказував про те, як в одному кацеті в Польщі публічно вішали 15-річного жида, а 15.000 в'язнів кацету мусіли тому придивлятись, прокуратор запитав свідка, чому жиди не збунтувались і не кинулись на своїх опричників. Бейскі пояснював апатію жидів тодішніми умовинами.

Люксембурґ дістає нового правителя

Люксембурґ. — Велика княжна Шарльотте Люксембурзька проголосила уповноваження свого сина Жана — виконувати в її імені всі фактичні функції правителя. Прем'єр Пієр Вернер подав це до відома люксембурзькому парляментові з указанням на 14 статтю конституції, яка передбачує, що велика княжна може бути репрезентована князем з королівського роду, який постійно мешкатиме у Люксембурзі. Княжна Шарльотте скінчила 65 років, а князь Жан має 40 років. Шарльотта вступила на люксембурзький престіл в 1919 році внаслідку гострої опозиції частини громадян проти тодішньої великої княжни Марії Аделяйди, старшої сестри Шарльотти, за її ґерманофільські переконання.

У СВІТІ

● **На узбережжі Індії** Портуґалія все ще має маленьку колонію Ґоа. Лідер тамошніх націоналістів, що хочуть самостійности для Ґої, або прилучення її до Індії, освічений в Портуґалії д-р Пундлік Гайтонде, лікар, спеціяліст недуг пістряка, заявив, що він старається за отримання підтримки в його зусиллях — від Америки. Націоналісти Ґої є визнавцями Ґанді і тому вони виключають революцію.

● **Еспанський уряд** проголосив, що французькі генерали й політики, що брали участь в революті проти ген. де Голя в Альжирі, не матимуть вступу до Еспанії. Еспанські власті нібы обурені на генерала Саляна і кол. посла Ляґайлярда, що вони живучи в Еспанії як політичні втікачі з Франції — тайком перебрались до Альжиру задля активного виступу проти де Голя. Але західня преса звертає увагу, що з Еспанії, де існує диктатура, ніхто не може „втікати", як би тамошня поліція цього не хотіла.

● **Д-р Роберт Серваціюс**, оборонець нациста Адольфа Айхмана на судовій розправі в Єрусалимі, звернув увагу, що швидко вичерпуються невеликі суми, що їх ізраїльський уряд призначив на той процес, і в його межах — і для оборони. Серваціюс заявив з гумором, що не треба буде дивуватись, як він маршуватиме перед судовим будинком з транспарентом у руках, на якому проситиме прохожих складати добровільні датки на оборону Айхмана.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Перших сто днів Кеннеді

Заведення надій Москви на угодівство нового уряду ЗДА, рішучі виступи президента Кеннеді проти погроз Хрущова та проти Фіделя Кастра з одночасними змаганнями до переведення цілої низки поважних внутрішньо - господарських реформ — це найбільш характеристичні позитивні риски перших трьох місяців правління Дж. Ф. Кеннеді. Ними зискав він собі повагу у світі і поглибив популярність в ЗДА. Всеж таки 20-го квітня ц. р. колишній віце - президент Ричард М. Ніксон на нарадах Крайового Комітету Республіканської партії у Вашингтоні пригадав, що Джан Кеннеді у своїй передвиборчій кампанії заявляв, що більшість заповідженої своєї програми він здійснить впродовж перших трьох місяців урядування в Білому Домі. При цьому Ніксон із сарказмом зауважив, що він готов дати президентові „ще десять днів", щоб виконати ту обіцянку. Отих перших сто днів урядування нової державної адміністрації в З'єдинених Державах минуло 30-го квітня ц. р. Водночас — за висловом „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 8-го травня ц. р. — „минули медові місяці нового Президента".

Загальна оцінка балянсу отих перших ста днів Дж. Ф. Кеннеді — досить скромна, якщо не вживати слова „песимістична". Самий початок, заініційований гарною і вдумливою інавгураційною промовою з 20-го січня ц. р., подавав великі надії. Новий Президент зголосив до Конгресу цілу низку законопроєктів, націлених головно на боротьбу проти економічної рецесії та її найболючішого наслідку — безробіття. Ці законопроєкти супроводжено палкими зверненнями. Однак, Конгрес, партійно однородний із Президентом і його урядом, у схвалюванні президентських пропозицій і прийманні його суґестій не виявив більшої поквапности, аніж робив це за республіканської адміністрації Д. Д. Айзенгавера. Зберігаючи традиційну вразливість на пункті своєї суверенности, Конгрес поставився критично до призначування надто великих сум на поборювання рецесії, що — як твердять численні економісти — не виявляла загрозливого характеру, і з настанням весни, а також внаслідок внутрішнього природного процесу повинна була й так потахнути. Тому Конгрес прийняв закони про продовження речинця виплати допомоги безробітним, *підвищення мінімальної заробітної платні* й допомоги найбільш пошкодованим стейтам, — але не квапиться ухвалювати закону про медичну допомогу старшим людям, про допомогу на будову шкіл, про фонди на будову доріг, про Корпус Миру й інші законопроєкти Кеннеді.

Все ж на внутрішньому фронті можна хи законодатної програми Президента. Зате на закордонному відтинку ситуація куди гірша. За короткий час урядування Дж. Ф. Кеннеді у двох проблемах, успадкованих по попередньому уряді, настало велике погіршення. Драматична військова операція з 17 квітня ц. р. на Кубі з великими надіями американський народ, що ось уже скінчилася трагікомедія з Фіделем Кастром, була — як виявилось — погано підготовлена і непослідовно переведена, а поміч кубинським еміґрантам була така недостатня, що вся історія завершилась катастрофою. Потерпів престиж Америки й нового Президента. Треба подивляти державницьку зрілість американського політичного проводу, що в той критичний момент вся опозиція, замість шукати в уряді жертвенного козла, солідарно стала за Президентом, не порпаючись в минулому, а стараючись спільно розв'язати проблему в майбутньому. Але покищо вона не розв'язана. І так само на іншому пункті світу, в Лаосі, ситуація значно погіршилась, теж із шкодою для американського престижу. Надії на покращання взаємин з СССР на основі договору про припинення атомових дослідів і відновлення переговорів про роззброєння — завели, бо в обох цих справах Москва не злагіднила, а загострила свою позицію.

Перший досвід нового Президента був досить болючий. Але, такий розвиток був у великій мірі ще наслідком минулого, а заява президента Кеннеді, що він сам бере за все відповідальність тільки збільшує його кваліфікації як державного мужа та лідера великої нації.

„Соціялістична" Куба

Фідель Кастро, прем'єр - диктатор Куби, офіціяльно проголосив ту країну „соціялістичною державою", вибравши на це проголошення дату 1-го травня, коли відбувалися масові „соціялістичні" демонстрації й паради комуністів у Гавані, Москві, Пейпінґу та в столицях інших, опанованих комунізмом, країн.

Це правда, що кубинський „соціялізм" дечим ще різниться від соціялізму в Совєтському Союзі чи в Китаї, це має свій питомий, кубинський „запах". Але він куди ближчий до комунізму, ніж до західньоевропейського соціялізму і поступово перетворюється у виразний комунізм - большевизм за московським зразком, включно з боротьбою проти релігії і Церкви, посилення якої заповів Кастро рівночасно із формальним проголошенням „соціялістичного" режиму в країні. Паломництво Кастра та інших кубинських лідерів до Москви, як і впливи совєтських аґентів у самій Кубі, причинились до такого розвитку.

Внутрішня система і порядок чи нелад на Кубі не викликали б більших турбот, якби з цим не було найтісніше пов'язане міжнародне становище. Зрештою, Куба не є першою і навряд чи останньою з південноамериканських країн, що переходить всілякі внутрішні експерименти. В тій частині світу є мало таких країн, де в цьому сторіччі не було б лівої чи правої диктатури, але вони одна за одною їх позбуваються, бо жадна диктатура не може видержати конкуренції з *вільною системою, навіть у важких економічних та соціяльних умовинах*, та ще й під боком такої клясичної демократії, як північно - американська.

З Кубою в теперішніх міжнародних відносинах, коли встановлено там „соціялізм" — справа зовсім інакша. Для кожного бо ясно, що в теперішній кризі внутрішні відносини на Кубі грають другорядну ролю, а на першому місці стоїть справа перетворення Куби в комуністичну випадову базу в західній гемісфері. Не Куба, як така, не її диктаторський лад з усіма його терористичними та аґресивними познаками; але Куба як база для дальшого ідеологічного й евентуально мілітарного наступу міжнародного комунізму на країни американського континенту, в першу чергу на З'єдинені Держави Америки, стала одною з міжнародних проблем, одною з причин дальшого погіршення кризи.

Першотравневі виступи на Кубі мали типовий для всіх великих і малих диктаторів ароґантний характер, включно з погрозами вбік могутнього північно - американського сусіда. Очевидно, що Кастро погрожує Америці не своєю могутністю й не своїми бородатими міліціянтами, але — совєтськими ракетами й атомовими бомбами. Причину до цього дали йому публічні виступи московського диктатора, до цього постійно підбехтують його совєтські дорадники. Ціль тих виступів, як і офіціяльного проголошення „соціялізму", — та сама провокація, що диктує всю совєтську міжнародну політику, розраховуючи на американський пацифізм та безмежну терпеливість.

Важко сказати, чи ця терпеливість може урватися, хоч все має свої межі, і в таких обставинах легко можна перетягнути струну. Тим часом Америка дальше запевняє, що вона не думає вмішуватись у внутрішні справи Куби і не думає там інтервеніювати висилкою своїх військ. Це запевнення повторив державний секретар Дін Раск саме в той час, коли Кастро проголошував Кубу „соціялістичною" державою. З'єдинені Держави мають інший, багато успішніший спосіб „інтервенції" у внутрішніх справах. Це — багатобічна допомога країнам позбутись *економічної нужди та соціяльної нерівности* й несправедливости. Для тієї цілі і призначений запропонований президентом Кеннеді „альянс поступу", що має коштувати Америці дальших 500,000,000 долярів і що його саме тепер розглядає Конґрес. Проте, Куба перестала бути „внутрішньою справою" для себе, і можна мати поважні сумніви, чи цю проблему в її теперішній стадії можна розв'язати вже самими американськими ідеалами і господарською допомогою, як це сподівається „Ню Йорк Таймс" в редакційній статті, надрукованій в числі з 2-го травня ц. р. Щонайменше не можна цього зробити в скорому часі, а на довший час Москва навряд чи дозволить, знаючи, що такого змагання вона не виграє.

ДОКУМЕНТИ ФАНТАСТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ

Мюнхен. — Цими днями вийшов у Лондоні XI-ий том документів з історії німецької зовнішньої політики, взятих із міністерства закордонних справ Німеччини*). Це монументальне видання охоплює роки 1918 - 1945. Документи для опублікування в цьому виданні підготувала група англійських, американських і французьких істориків.

В свіжовиданому XI томі документів знаходяться матеріяли до історії німецької зовнішньої політики з рр. 1940-1941. То був час, коли воєнна могутність Гітлерівської імперії досягла найвищої точки. Франція скапітулювала; Данія і Норвеґія були окуповані німецьким військом; Італія вступила в війну на боці Німеччини. Англія лишилася на своєму невеличкому острові осамітнена. Гітлер готував сили для інвазії на Британські острови, щоб роздушити „кубло плютократії", як називав він Об'єднане королівство.

Однак, у своєму захопленні перемогами, вожді Третьої імперії не були певні остаточної перемоги і шукали шляхів до замирення з Великобританією. Малоосвічені, необізнані з проблемами світової політики, вони роздумували, яким способом дійти до порозуміння з Англією. Заступник Гітлера, Рудольф Гесс, був приятель відомого професора Карла Гавсгофера, що створив псевдонауку, яку назвав „геополітика" (зв'язок між *географічним положенням* народу і його політичними завданнями). З цієї „геополітики" можна було вивести і оправдати всякі завоювання в минулому і в майбутньому.

В XI томі документів з історії німецької зовнішньої політики надруковано листи професора Карла Гавсгофера і його сина Альбрехта до Р. Гесса в справі можливости мирових переговорів з Англією і листування між обома Гавсгоферами на цю тему. З цих документів виходить, що Гавсгофери піддали Гессові думку вступити в зв'язок з приватними визначними особами у Великобританії, в надії, що вони стануть посередниками в мирових переговорах між Лондоном і Берліном. Однак, Альбрехт Гавсгофер дав зрозуміти Гессові, що в Англії було глибоке недовір'я до всякого роду переговорів і договорів з Гітлером, бо вже не раз англійці переконалися у віроломстві „фюрера". Карлові Гавсгоферові Гесс розкрив таємницю, що восени 1940 р. в Німеччині вже все було готове для рішучого удару проти Англії: „найвище поставленій особі (Гітлерові) треба тільки натиснути на ґудзик, щоб усе заграло". Але це була тільки фраза: німецьке летунство вже програло бій за Англію, і Гітлер не рішився почати інвазію на Британію, не мавши переваги в повітрі й на морі.

Однак, не тільки цей мотив примусив Гітлера шукати згоди з Англією. Вожді Німеччини вважали, що уряд Англії таки піде на мирові переговори, якщо Гітлер дасть ґарантії непорушности Британської імперії. Адже ж Гітлер уже замишляв у той час свій „натиск на Схід" — війну проти СССР. Проте, в плянах поширення німецької імперії на Заході і Африці Гітлер не був скромний: він хотів захопити майже всі французькі колонії включно з Мадаґаскаром, і велику частину колоній Англії. В Лондоні знали, що Гітлер плянував війну проти СССР і добре розуміли, що після перемоги на Сході Німеччина буде ще більше небезпечною. Тому, що спроби знайти шлях до переговорів з англійським урядом через князя Гемілтона не мали успіху, Гесс за згодою Гітлера, в травні 1941 року спустився на літаку в Скотії. Але, замість переговорів, йому довелося сидіти під арештом аж до кінця війни. Гітлер, побачивши, що з плянів замирення з Англією нічого не вийшло, проголосив Гесса за нервовохворого!.. Так скінчилася „висока політика" вождів Третьої імперії.

А. О.

* Documents on German Foreign Policy 1918-1945, Series D, 1937-1945, Vol. XI, The War Years, London and Washington, 1961.

Нагінка на „Вечірній Київ"

З гострою критикою виступила 9-го березня ц. р. київська „Радянська Україна" проти газети „Вечірній Київ". У редакційній статті органу ЦК КПУкраїни, Верховного Совєту і Ради Міністрів УССР стверджується, що в „деяких матеріялах, опублікованих у „Вечірньому Києві", відчувається потяг до висвітлення з сенсаційним присмаком внутрішнього світу відщепенців (!), людей із спотвореними поглядами на життя і негідною поведінкою. Матеріяли про різні неґативні явища часто написані яскравіше й переконливіше, ніж зображення героїв праці. Здається, газета іноді спеціяльно ставить собі на меті полоскотати нерви невибагливого читача... Прояви нездорової *сенсаційности даються взнаки* особливо при друкуванні хронікальних заміток кримінального змісту...

Дуже незадоволена „Радянська Україна" і побутовим розділом газети „Вечірній Київ". У тому розділі — читаємо в редакційній статті — „трапляються матеріяли, що можуть образити читача. Просто незручно стає, коли киянам починають настирливо радити обов'язково причісуватись, і не абияк, а саме так, як комусь хочеться, або доводять істину, що одяг жінки для театру може бути більш урочистим. Побутові поради нашому читачеві, звичайно, потрібні, але вони даються іноді в такому пляні і таким тоном, начебто радянські люди не обізнані з елементарними речами..."

З-поміж нудних і сірих совєтських газет, що виходять на Україні, „Вечірній Київ" перший зробив несміливу спробу урізноманітнити свої матеріяли, подавати їх у цікавішій формі, і, як недавно стверджує сама ж таки „Радянська Україна", — „завоював свого читача. Кияни вже звикли: тільки но в другій половині дня біля кіосків шикуються черги — значить привезли свіже число „Вечірнього Києва". Але орган ЦК КПУкраїни вважає, що „дрібнотем'я" (очевидно, це мало б означати дрібні, дріб'язкові теми) і сенсаційність шкодять авторитетові совєтської газети. І тому — „смірно! равнєніє налєво!"

● **В Японії** вища палата парламенту затвердила більшістю голосів зладжений і підтриманий японками з обох палат парляменту закон про енерґійну боротьбу з явищем пияцтва. Поширено права поліції в акції проти пияків та загострено кари. Жінки дістали право відкликатись до поліції проти їх п'яних чоловіків.

Олег Лисяк

ОСТАННІЙ ДЕНЬ НА ФРОНТІ — НЕ КАПІТУЛЯЦІЯ

Ми, вояки Дивізії, мало коли називали той день, річниця якого припадає в цьому часі, день 8-го травня 1945 року — словом „капітуляція". Радше втерлося окреслення „останній день на фронті". Може тому, що ми того дня зброї таки не складали і не могли погодитися з думкою, що ми, українці — скапітулювали.

І справді, ми того дня ще таки зброї не склали. Бо у той день, у Світлий Вівторок 1945 року — ми ще мали нашу легку зброю коло себе, ба, визбирували навіть покинену німцями скорострільну зброю, залишаючи на фронті тільки важку зброю, вистрілявши перед тим з неї всі набої в большевицький бік і залишивши знешкідливлені гармати і ґранатомети на покинених позиціях. Англійські старшини немало дивувалися потім, коли виявилося, що майже кожний наш вояк мав по дві й три пістолі чи по два „емпі". На всякий випадок...

Бо ж наказ був — зброї не складати, а перейти із зброєю до західніх альянтів, обороняючи до кінця від большевиків наші позиції на лінії Ганс-Ґляйхенберґ - Штраден, — у кордоні Австрії і Юґославії.

Очевидно, ми прийняли вістку про це наше завдання з певною полегшею. Це був якийсь конкретний вихід, а перехід з протибольшевицького фронту до англійців був розв'язкою ситуації.

Очевидно, це було нелегке завдання, коли взяти до уваги, що віддаль між двома фронтами — північним і південним — була досить велика і її треба було перейти пішком, в найкращому випадку переїхати кінними запрягами, бо пального для нашої моторизації вже давно не було.

Частини Дивізії, що стояли в околиці замку Ґляйхенберґ, почали відступ коло полудня у Світлий Вівторок. Артилерія Дивізії, яка до того часу стріляла „на бецуґшайн" (лише за дозволом штабу Дивізії) по два стріли на гармату, з огляду на брак стрілива, — почала тим разом останню канонаду, вистрілючи в бік большевиків усе, що лише влазило в гарматні люви.

Все таки, хоч це був єдиний вихід — прикро було відступати, знаючи, що за пару годин ворог опиниться на позиціях, за які велися важкі бої тижнями і які, як наприклад, замок Ґляйхенберґ, переходили кількакратно з рук до рук.

Де лише знайшовся шматок крейди у когось з вояків — стіни хат покривалися написами: „Слава Україні!", „Смерть Москві!", „Ми ще вернемося!" Також розліплювано всюди числа нашої фронтової газетки „До Зброї", яку ми тоді видавали і в останньому числі якої поміщено було світлини з присяги на вірність Україні, за три тижні перед тим відбутої перед ген. П. Шандруком на фронті. Останнє число газетки мало якраз друкуватися в друкарні в Маріборі. Його там власне „ламав" воєнний звітодавець Степан Кондра, коли відділ звітодавців, відступаючи з фронту, прибув у середу до Марібору. Останній склад розсипано, і цього числа вже ніхто не друкував.

Довжелезні колони прямували на південний захід, подалі від московського фронту. Усе їхало в цих колонах, переважно запряжених в коні, хоч не бракувало й моторизованих частин, що завчасу запаслися пальним. Їхали німецькі частини, мадярські гонведи, хорватські „усташі", босняцька дивізія „Ганджар", їхали летуни на конях, матроси на роверах, їхали фірами і йшли частини нашої Дивізії.

У рядах німців, що прямували на Захід, не було надто багато ознак суму з приводу програної війни. Німецький вояк, фронтовий „ляндсер", був втомлений і в першу чергу хотів позбутися атрибутів своєї войовничости. Ґранати, кидані у річку Драву, вибухали щораз, рушниці кидали німці разом з машиновими пістолями на купу, а наші їх потайки піднімали. Кожен з німецьких „завойовників світу" мріяв про день, коли він знову одягне цивільні „ледергозен" і засяде в хаті, все одно під чиєю окупацією.

„Гема гам!" (йдемо до хати) — було загальним гаслом.

Чудні вояки з золотими левиками на рукавах не гармоніювали з настроями німецьких колон, що поспішали додому через конечну формальність короткотривалого полону в західніх альянтів. Шлях німецького вояка, з яким химерна доля присудила нам, українським воякам, кінчати війну, хоч не один з нас починав її в протинімецьких рядах — не був нашим шляхом. До нас не стосувалася пісня, що її співали залюбки у ті дні переможені немецькі фронтовики:

"Ob sie uns lieben, oder hassen
Einmal sie muesen uns entlassen!" *

Ми знали, що там, за горами, у рідному краю боряться наші друзі, що з рядів Дивізії перейшли до братньої УПА, знали, що для українців війна не скінчилася. Увесь світ того дня, дня капітуляції — шалів з радости: Париж, Відень, Рим, Ню Йорк — навіть переможений Берлін відітхнув з полегшею, що вже скінчиться бомбардування, палаючі бомбові ночі у підвалах — що настав уже кінець війни в Европі.

Це не був кінець війни на всіх фронтах — не впав ще атомовий грім на Гірошіму і Наґасакі, але бодай в Европі війна закінчилася.

Але для нас це був лише останній день на фронті. На цьому фронті. Нас чекали ще страхіття репатріяційних місій людоловів, не перед одним мало ще стануть мариво самогубства чи насильної репатріяції „на родіну". Перед усіма стояли роки животіння за дротами таборів полонених і ще довші роки життя у чужих країнах, по чужих континентах. Усі верталися додому — лише не ми, українські вояки і нам подібні.

А проте, ми були в кращому становищі, ніж ті, що програли війну, не програвши батьківщини. Їхній шлях був скінчений, вони могли лише покірно вернутися „гам", щоб слухати наказів переможців. Вони закінчили свій останній етап. Вони — скапітулювали.

За нами був лише наш перший. Це був лише — останній день на фронті. Це не була наша капітуляція.

* „Чи вони нас люблять чи ненавидять — все одно вони колись нас мусять відпустити!"

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ коштує так мало! Брак забезпечення коштує так багато! Забезпечіться в Українськім Народнім Союзі!

Питсбурщина в поклоні Шевченкові

Очолений п. Дмитром Сторошаком Шевченківський Комітет у Питсбурґу влаштував 29-го квітня у міській концертовій залі ювілейний Шевченківський вечір, на який прибули маси українців та американців українського роду. Скромний і величний простотою портрет Тараса Шевченка на тлі жовтоблакитних стрічок прикрасив сцену; розкішну залю заповнила святково вдягнена публіка. Чути українську мову, чути й англійську, — в цьому промислово - вугільному районі багато є американців українського роду другої і третьої ґенерацій. Вони прийшли віддати поклін українському Поетові свободи.

Понад 7 годин мчали два автобуси з Филаделфії до Питсбурґу: на концерт поспішали 70 співаків хору „Кобзар", запрошеного на святковий виступ. Ціла подія в Питсбурґу! Навіть місцева телевізія прислала своїх „камераменів", які фільмували „кобзарівців" у прегарних народніх строях для телевізійних новин дня. Мішаний хор „Кобзар" співав безкоштовно, бо прибуток з концерту йшов на пам'ятник Тарасові Шевченкові у Вашингтоні. В ім'я цього і молодий віком та великий обдаруванням пяніст Роман Рудницький відмовився від свого платного виступу у Филаделфії та прибув у Питсбурґ, де дослівно зачарував слухачів тонкою інтерпретацією творів Левка Ревуцького, Антона Рудницького, Шопена, Ліста.

Гучними оплесками зустріла заля диригента і натхненника „Кобзаря" д-ра Антона Рудницького, піяністку-акомпаніяторку Роксоляну Гарасимович і всіх співаків хору. Гримить „Заповіт", заля встає — Питсбуржчина вітає Кобзаря України, провісника волі для всіх народів світу.

Гарно видана програма сповіщає про кожний наступний виступ. Після вступного слова голови Шевченківського Комітету в Питсбурґу п. Дмитра Старощака, тужно лунає могутній хор „Лічу в неволі", музика Січинського. Хто й не розумів мови, той у залі розумів мову мелодії; диригент і його хористи донесли до слухача найтонші нюанси твору. Хор зіспіваний, хоч зовсім недавно „Кобзар" поповнився новими співаками.

Після прочитання святкового привіту з нагоди Ювілею Т. Шевченка від голови міської ради Питсбурґу п. Джозефа Барра, виступив головний промовець на святі — проф. Маркетського університету і голова НТШ Роман Смаль-Стоцький. Спочатку англійською, потім українською мовою проф. Р. Смаль-Стоцький говорив про Тараса Шевченка, як борця проти московської тиранії, гуманіста, оборонця покривджених, провісника національної свободи України, ідеї якої такі однозвучні з діями Батьків американського народу.

І знову на сцену вийшли „Кобзарівці", сама поява яких викликала хвилі оплесків. Легко і впевнено веде свій хор д-р Антін Рудницький: багато проб відчувається в цих громових переливах Лисенкової кантати „Радуйся, ниво"; чудова єдність всього хору з солістами — Омелян Татунчак, Анна Титла, Євген Фаріон, Марія Мурована, Михайло Бурчак, Іван Гаврилів. Радісно вражають бездоганні переходи від могутніх нот до ніжного, майже меланхолійного звучання в поліфонічно складеній і, такій ліричній „Ой зійди - зійди, ти зіронько" в опрацюванні д-ра А. Рудницького. Каскади басів, альтів і сопранів заливають залю під час виконання кантати „Б'ють пороги". Знов чарує залю першоклясний пяніст Роман Рудницький, який мусить грати і на „біс". А вкінці — хор „Кобзар" і вся заля виконує гимн „Ще не вмерла Україна", і ми відчували її безсмертя навіть тут, у далекому Питсбурґу, що так щиро вклонився українському генієві Тарасові Шевченкові.

Л. П.

С. Рингик

МОЇ СНИ

(2)

Але цього разу сталося якось так, що я забув вщипнутися. Якось не прийшло мені в голову, що це всього-на-всього марний - марнющий сон. Навіть навпаки: я був переконаний, що на цей раз я таки приїхав на „родіну", дармащо мав уже сороколітній досвід.

— Аж нарешті попався сеi, — подумав я: — Багато разів удавалося тобі, легковажний чоловіче, щасливо вискочити з „родіни". І треба було втратити всякий глузд і повірити божевільним публіцистам, що збирають на Україні „радієні реалітети" і сподіваються від Хрущова відбудови хахлацької держави. Маєш державу! Не хотів сидіти маком, то споживай.

Але я вирішив рятуватись усіма силами.

— Ви американський шпиг?

— Ні! рішуче заперечив я словом і рухом.

— А чого ж ви прибули сюди?

Не знаючи, що сказати, і не маючи часу придумати щось розумне, я з дурної голови бовкнув:

— Женитися!

— Ха-ха-ха! — відразу розреготався опричник. В Америці 180 мільйонів населення, з того щонайменше 90 мільйона жіночого накоренку різного віку, молодих і старих, різної масти — білих, чорних, червоних і сорокатих, різної вдачі — загонистих і плохих, працьовитих і ледачих, чистюх і нехлюйниць, а він усе це добро покинув та пригнався аж сюди шукати собі пари! Вдає ідіота і думає, що ми такі дурні та й повіримо йому. Давайте, товаришу, будемо говорити серйозно:

— Ви американський шпиг?

— Так. Я американський шпиг.

— А яке завдання маєте?

— Вбити Хрущова! — бабахнув я.

Я сподівався, що большевик від несподіванки щонайменше підскочить. А він, негідник, широко позіхнув, потім витяг сірника, черкнув, підпалив цигарку, затягнувся; випустив кільце диму, придивився до нього, а потім сказав:

— Няда... Затверділа ворона Якова одно про всякова. Ті американці, хоч які великі винахідники й штукарі, а ніяк не можуть придумати чогось розумнішого: всі шпики стріляють Хрущова. Маємо тих стрільців повні тюрми.

І, пустивши ще ловке кільце диму, сказав:

— Ну, добре. Нехай і так... А яким способом збиралися ви укокошити того нещасного Хрущова? Маєте якусь зброю?

— Ще не маю.

— А будете мати?

— Напевно!

— Звідки? Від кого? — аж нацурився мій допитувач.

— Від Лазаря Кагановіча, — назвав я зовсім спокійно і з пошаною ім'я свого улюбленця.

І в цю мить большевик скочив, мов опарений, ухопив стільця, і не вспів ще я вщипнутися, як він бабахнув мене тим стільцем по голові.

— Сволоч фашистівська! Ти будеш глузувати з мене?!

Від страшного удару сильно занила голова, і я вмить прокинувся, обома руками схопився за голову і спіймав там... жінчину руку. Моя жінка, коли спить, то не розбирає діла, розкидає руками і часом так угріє вас по голові, що аж у хаті засвітиться.

Але переконавшись на жіночій руці, що я в своєму ліжку, а не на „родіні", я сильно зрадів і почав несамовито реготатись.

— Щб за дідько? — скрикнула розбуджена жінка: — Халасує, мов навіжений, гриби, а потім не дає людям спати. Знов носило на „родіну"?

— Атож куди? Ха-ха-ха! Але ловко вирвався! Навіть не треба було щипатися. Нехай тепер шкрябає себе в потилицю, проклятий негідник. Ха-ха-ха!

А серце бухало, мов калатушка.

— Давай овер'яну, бо лусну.

Жінка відкапала п'ятнадцять овер'янок і напоїла мене. За п'ятнадцять хвилин у серці настав порядок.

— А тепер, швендьо непосидюща, оповідай, як там було, — каже жінка.

Я оповів, а коли оповів, жінка щось подумала, подумала, а потім каже:

— Це не дурний сон. Щось недобре заноситься над бідним Лазарем. Недобре...

І сказала в лихий час. За кілька днів світ облетіла вістка, що того Лазаря відтранспортували до Туркестану смарувати якісь електрогенератори, щоб навчився працювати за фахом.

Тепер я хочу наїстися грибів, щоб приснилося щось на Хрущова. Тільки треба наперед добре подумати, куди його відтранспортувати. Ясно, що до Туркестану, але не смарувати узбекам динамомашини, бо це вже робить Лазар. Думаю, що доведеться післати його на цілинні землі. Однак, не сіяти кукурудзу, а танцювати гопака в колючім саксаулі, з обов'язком виконати кожну семирічку за п'ять років.

Я певен, що мої чергові гриби щось таке приповістять.

УКРАЇНСЬКІ КАТОЛИЦЬКІ ШКОЛИ В ЗДА

Від 4-го до 7-го квітня відбулася в Атлантик Ситі Конвенція Учителів Католицьких шкіл Америки. З'їхалося понад 15,000 виховників з усіх кінців Америки, щоб поділитися досвідом, новими ідеями і піднести навчання в католицьких школах Америки на вищий рівень.

Теми доповідей говорять про високий рівень заінтересувань учителів справою виховання.

В цю, таку багату програму включено теж Конференцію українських учителів католиків, т. зв. „Український Учительський Інститут Візантійського Обряду в Америці". Усіх учасників українців було 140.

На 8-мій сторінці „Провідника" надруковано повідомлення про Архиєрейську Божественну Літургію Преосв. Владики Кир Йосифа Шмондюка в асисті українських католицьких священиків.

З гордістю треба відмітити, що сестри-монахині та учителі лат. обряду були захоплені нашою Богослужбою і 750 монахинь і учителів прийняли Святе Причастя в нашому обряді.

Ціль і головна тема Конференції Українського Інституту була „унаочнення християнського виховання в сучасній суспільності".

Владика Кир Йосиф Шмондюк очолював конференцію. Провідником був о. монс. Ст. Тиханський. Головний секретар — о. декан К. Бердар, а головний записувач на тасьмі — Сестра Дарія ЧСВВ.

4-го квітня головною темою доповіді о. монс. Ст. Тиханського було „Співпраця і корреляція українських шкільних програм з латинськими дієцезіями". Дискусія була речева і оживлена. Висновок: треба виробити одну систему навчання релігії для всіх дієцезій.

5-го квітня ранком після Архиєрейської Служби Божої була доповідь о. дек. К. Бердара про навчання української мови в українських католицьких школах. Головні тези доповіді: 1. Програми навчання української мови і культури одобрено нашою духовною владою в ЗДА. 2. Час шкільної лекції української мови — денно 45 хвилин, почавши від 2-ої кляси. 3. Підготовна праця в дошкіллі і в I. клясі. 4. Предмети навчання українознавства: крім навчання читання, писання, української граматики ,введено ще від V кляси до VIII. — літературу, історію та географію України, як предмети у всіх наших католицьких школах в ЗДА. 5. Перехід до систематичного навчання с кляса п'ята (особливо з історії і граматики). — 6. Систематичне навчання української мови, граматики, літератури від найдавнішої до сучасної добц, як теж історії та географії в клясах VI—VIII. — 7. Навчання українознавства англійською мовою віднести до групи учнів, що не володіють українською мовою. 8. Узгіднити дві різні культури — дві мови. 9. При навчанні української мови унаглянити українські традиції і культуру. 10. Не відділяти українських традицій і культури від релігії". 11. Діти, розуміючи українську мову, краще зрозуміють Святу Літургію.

Надзвичайно цікаві були групи під проводом Сестер: Емелії ЧСВВ з Ню Йорку, Служебниці Маріон зі Словтсбургу, Служебниці Рози з Филаделфії і Богданни ЧСВВ з Нортгемптону. В першій групі Сестри Емелії обговорювали садочок та I і II кляси. Головна метода — це слухова. Радять уживати підручника в тих клясах, „Добрийдень". — Вчити конверсації — розмови з поправною вимовою та наголосами. Та найважніше у навчанні не так метода, як ентузіязм.

Усі прослухали з цікавістю продемонстровані на тасьмі лекції української мови в II клясі. Лекція і методично і мовно була цікава і вдала, і за це належиться Сестрі Емелії і проф. Іванові Близнакові співтворцеві цієї лекції щира подяка від усіх учителів української мови.

Сестра Маріон проводила групою, що займалась „Навчанням модерних мов в американській школі". Радять вживати як підручника до скорого вивчення української мови: „Конверсейшен оф Юкрейніен" — проф. Славутича. Там метода добра. Теж продемонстрували на тасьмі цікаві лекції української мови в Академії зі Словтсбургу.

Панелем третім керувала Сестра Роза: Про навчання української мови в 5—6 клясах. Головну увагу клала на методу: „Слухай, повтори, розкажи; подивись — повтори — розкажи; читай і пиши". Мусить бути корреляція поміж літературою, історією і географією України. Історії і географії України повинні навчати теж учителі при американській і світовій історії і географії — з мапами України. — При навчанні української граматики подавати значення теж в англійській мові.

Четверту групу очолювала Сестра Богданна: Навчання української мови в 7—8 клясах. Підставовий підручник: „Золоті ворота", як теж використати Рудницького: Початкову географію. До граматики уживати „Граматики" Шклянки, бо покищо нема кращої, щоб можна її пристосувати до кляс, де половина дітей не розуміють по-українському.

У дискусії усі з подивом поставилися до усіх чотирьох Сестер та до їхніх педагогічних досягнень.

Після полудня о. Любомир Гузар мав доповідь на тему: „Візантійська і Божественна Літургія у християнському вихованні". Дискусія була цікава, речева і жива.

Конференцію Українського Інституту закінчила добра доповідь д-ра М. Чировського, професора університету зі Савт Оренджу, Н. Дж. про „Ролю католицького світського учителя у християнському вихованні".

Учителі в першу чергу повинні бути християнами. Треба вчити дітей, що Бог більше тепер всемогучий і величній в добі атому і це основні думки доповіді. — Після дискусії Сестра Бенігна відчитала резолюції, а Владика Кир Йосиф Шмондюк закрив конференцію з охотою до праці з правдивою християнською посвятою над нашою дітворою.

Конференціями проводили: о. д-р Ст. Кнап, о д-р В. Федиш і о. монс. Н. Бабак — ректор українсвької катол. Семинарії в Стемфорді, Конн.

Вечором Владика запросив усіх учасників на прощальний обід, де приявні зложили йому побажання з нагоди 25-ліття священства, як теж пожертували духовну китицю з Богослужб, Св. Причастій, молитов і вервиць.

Приходимо до висновку, що наше католицьке шкільництво повинно йти разом з католицькими школами ЗДА. Ця могутня система католицьких шкіл в Америці причиняється до зміцнення релігійности серед молоді і зменшення злочинности. Католицьке шкільництво в ЗДА зросло до таких розмірів, що охоплює вже 70% всіх католицьких дітей.

Тепер ми направду маємо великі досягнення, коли нас більше розуміють дипломати і політики Конгресу.

Наші парафіяльні школи мають велике завдання перед собою, і вони його виконають.

Ганна Ракоча Білинська

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК
у США
ПЛЕНАРНА КОНФЕРЕНЦІЯ
присвячена
двадцятим роковинам з дня смерти
АГАТАНГЕЛА КРИМСЬКОГО,
першого неодмінного секретаря Української Академії Наук.

ДОПОВІДІ

Кримський, як сходознавець — Омелян ПРІЦАК;
Кримський, як етнограф — Ізидора ЛЕВКОВИЧ;
Кримський і українське мовознавство — Ю. ШЕВЕЛЬОВ;
Поетична і белетристична творчість Кримського — Юрій ЛАВРИНЕНКО.

Конференція відбудеться
в СУБОТУ, 6-го ТРАВНЯ 1961 року
в год. 5:00 дня
в будинку УВАН — 2 Іст 79-та вул. — в Ню Йорку
ВХІД ВІЛЬНИЙ. УПРАВА АКАДЕМІЇ

ДІТРОЙТ і ОКОЛИЦЯ!
ЗАХОДОМ СТАНИЦІ БРАТСТВА кол. ВОЯКІВ 1-ої УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ УНА в ДІТРОЙТІ
— відбудеться —
в суботу, дня 6-го травня 1961 р.
в год. 8:00 вечора
в залі Товариства „ОРЛИК" — при ч. 9740 вул. Конант
АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР
Юрія ТИСА

В програмі беруть участь члени Українського Театрального Т-ва під керівництвом Зенона ТАРНАВСЬКОГО, Едвард КОЗАК та Володимир ДОВГАНЮК з Торонта.

Дохід призначений на будову пам'ятника Т. Шевченка у Вашингтоні.

Спілка Української Молоді Америки
ОСЕРЕДОК ім. ген.-хор. Т. ЧУПРИНКИ в НЮ ЙОРКУ
запрошує на
ЗАБАВУ
ВЕСНЯНА ФАНТАЗІЯ
в суботу, 6-го травня 1961 р.
в АВДИТОРІЇ ШКОЛИ СВ. ЮРА
при 6-ій вул. в Ню Йорку.
Оркестра — „АМОР" — З. Савчука.
ВИБІР КОРОЛЕВИ ОСЕРЕДКУ НА 1961 РІК.
Аранжер забави
МИРОСЛАВ ШМІГЕЛЬ.
Буфет у власному заряді.
ПОЧАТОК — в год. 9:00 вечора.
До участи запрошує
КОМІТЕТ

Українська Літературно-Мистецька Клюб
Ню Йорк, 149. 2-га Ав.

В п'ятницю 5-го травня ц. р. в Літературно - Мистецькому Клюбі в Ню Йорку відбудеться фільмовий показ Я. Кулинича „З камерою по Австралії". Будуть висвітлені оригінальні картини з життя австралійських бушменів аборигенів. Историчнодокументарний фільм. Кольори і техніка — високої кляси. Коментарі і пояснення — Я. Андруховича. Початок о год. 8 веч.

КОНЦЕРТИ КАПЕЛІ БАНДУРИСТІВ
ім. Тараса Шевченка
присвячені
СОТИМ РОКОВИНАМ СМЕРТИ ПОЕТА:

Newark, N.J., Fri., May 5, 8:00 p.m. —
THE CORONET (Irvington House), 925 Springfield Ave. — IRVINGTON, N. J.

New York, N.Y., May 6, 4:00 & 7:00 p.m. —
IRVING HIGH SCHOOL — Irving Place & 16th Street

Philadelphia, Pa., Sun. May 7, 3:00 p.m. —
TOWN HALL — 150 N. Broad Street

Detroit, Mich., Sun. May 14, 7:00 p.m. —
WAYNE UNIVERSITY AUDITORIUM — Cass & W. Kirby

ДОХІД НА ПАМ'ЯТНИК Т. ШЕВЧЕНКА.

Сенат і Професори
Українського Вільного Університету
ділиться сумною вісткою,
що дня 2-го травня 1961 року відійшов у Вічність
один із найвизначніших і найбільш заслужених високошкільних та наукових діячів, професор Українського Вільного Університету в Празі і в Мюнхені від самих його початків, кількакратній декан Філософічного Факультету і довголітній ректор УВУ в Мюнхені

†

сл. п. Проф. Д-р ІВАН МІРЧУК

Похорон відбудеться
в Мюнхені, в суботу, дня 6-го травня 1961 року.
ВІЧНА ПОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Управа і Члени
Товариства Прихильників Українського Вільного Університету в Америці
ділиться сумною вісткою,
що дня 2-го травня 1961 року відійшов у Вічність,
на 70-му році життя, довголітній професор і ректор Українського Вільного Університету

†

сл. п. Проф. Д-р ІВАН МІРЧУК

Похорон відбудеться
в суботу, дня 6-го травня 1961 року у Мюнхені.
ВІЧНА ПОМУ ПАМ'ЯТЬ!
УПРАВА Т-ВА ПРИХИЛЬНИКІВ УВУ
в АМЕРИЦІ

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу у Филаделфії
і
Філія УККА у Филаделфії
— запрошують —
Членство Українського Народного Союзу та все Українське Громадянство ФИЛАДЕЛФІЇ й ОКОЛИЦІ
взяти участь у

ПАНАХИДІ
та
ЖАЛОБНИХ ГРОМАДСЬКИХ ЗБОРАХ
у 40-ий ДЕНЬ ПІСЛЯ СМЕРТИ
СВ. П. ДМИТРА ГАЛИЧИНА
Головного Предсідника
Українського Народного Союзу та Президента Українського Конгресового Комітету Америки,
що відбудуться
в СУБОТУ, 6-го ТРАВНЯ 1961 року
Панахида відправиться
в КАТЕДРАЛЬНОМУ ХРАМІ, при вул. Френклін, після Майвки, год. 8:00 вечора.

По Панахиді відбудуться
ЖАЛОБНІ ЗБОРИ
в залі УКРАЇНСЬКОГО ГОРОЖАНСЬКОГО КЛЮБУ — при вул. Френклін, на яких промовлятимуть представники:
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ;
УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ;
УКРАЇНСЬКИХ КОМБАТАНТІВ.

НАШОЮ МАСОВОЮ УЧАСТЮ ВІДДАЙМО ПОШАНУ ВЕЛИКОМУ УКРАЇНЦЕВІ, ЯКИЙ ЦІЛЕ СВОЄ ЖИТТЯ ПРИСВЯТИВ ПРАЦІ ДЛЯ СВОЙОГО НАРОДУ.

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ у ФИЛАДЕЛФІЇ — ФІЛІЯ УККА у ФИЛАДЕЛФІЇ

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СУБОТА, 6-го ТРАВНЯ 1961:

БРУКЛИН, Н. Й. — Місячні Збори Т-ва „Богдан Хмельницький", Відд. 158, в год. 8:00 веч., в залі УНДому, при 216-218 Grand St. — П. Дубовецький, секр.

НЕДІЛЯ, 7-го ТРАВНЯ 1961:

СОДБУРИ, Онтаріо. — Річні Загальні Збори Т-ва ім. Є. Коновальця, Відд. 439, в год. 7:00 веч., в залі Укр. Нац. Об'єднання, при 130 Фруд вулиці. Просимо про численну участь На Збори прибуде гол. контрольор і організатор УНСоюзу, інж. В. Коссар. — В. Зацерковний, секр.

СИРАКЮЗИ, Н. Й. — Місячні Збори Т-ва „Українська Січ". Відд. 39, в год. 3:00 по пол., в залі УНДому. — Побір чл. вкладок в суботу, 6-го травня, від год. 7-10 веч. і в неділю, 7-го травня, від 12-3 по пол. — Управа.

ВІЛКС-БЕРІ, Па. — Збори Б-ва св. І. Хрестителя, Відд. 223, по другій Службі Божій, в парохіяльній залі. — Управа.

СЕРЕДА, 10 го ТРАВНЯ 1961:

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Місячні Збори Б-ва св. І. Хрестителя, Відд. 270, в год. 7:00 веч., в УНДомі, при 90-96 Фліт і Окленд Еве. — Ф. Савчук, секр.

ЗІ СПОРТУ

МІЖНАРОДНА ФУТБОЛЬНА ЛІҐА

Ню Йорк Амерікенс,

В цьогорічних змаганнях Міжнародної Футбольної Ліґи знов репрезентантом ЗДА буде збірна, зложена з імпортованих та місцевих зірок, яка гратиме під назвою Ню Йорк Амерікенс. До складу цього клюбу вже законтрактовано вісім змагунів з Англії та одного з Еспанії. Ось їхні прізвища: Алф Шервуд, Майк Евріт, Брасн Гарві, МкҐіген, Фред Мідлтон, Геррі Ґріфітс, Джан МкКол, Майк Тіндол і Кеннет МкПірсон. Еспанець, — це Раул Сеоане. Всі вони відомі футболісти Европи. Склад цей доповнюватимуть місцеві зірки вибрані в кількох тренінґових грах перед початком сезону М. Ф. Ліґи. Досі тільки один змагун „Тризуба" Віней є вибраний до складу Ню Йорк Амерікенс.

Судді в цьому сезоні.

Крім шести суддів, які вже вели змагання М. Ф. Ліґи в минулому сезоні, законтрактовано ще трьох: Е. Кровфорда з Англії, Дж. Беста з Лос Анджелесу та досі не вибраного ще канадійця. Судді, які повернуться внову в цьому сезоні суддювати в М. Ф. Лізі це: Том Каллаган, Джім МкЛін, Нелс Далквіст, Валлі Пітерс, Рей Крафт та Джордж Мол. Лінійними суддями будуть теж кваліфіковані місцеві судді.

Тренінґові змагання Ню Йорк Амерікенс.

Перед початком сезону Ню Йорк Амерікенс відбудуть дві зустрічі. Перша з них, — це змагання зі збірною Футбольної Ліґи Стейту Ню Джерзі, в якій мабуть побачимо змагунів „Чорноморської Січі з Нюарку. Вони відбудуться 6-го травня в Петерсоні. Другі, це зустріч на виїзді з професійним клюбом Фол Рівер. В програмі ведення клініки футболу для доросту М. Ф. Ліґа вибрала до дружини юнаків, яка розіграє дві зустрічі, як передзмаги ліґових гор, двадцять юнаків. Серед них знаходимо українські прізвища Володимира Каздоби, Мирона Гури, обидвох з Ірвінґтону.

в. с.

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" НЮАРК В ЧВЕРТЬФІНАЛІ

„Чорноморська Січ" — Вудбрідж Ганґеріянс 5:1 (3:1)

Нюарк, 26-го квітня 1961 р. — В третій рунді розгривок за Чашу Стейту Ню Джерзі „Чорноморська Січ" елімінувала другого з черги суперника і таким чином дійшла до чвертьфіналу в цій серії. Були це емоційні, завзяті і на вищому, як звичайно, рівні змагання, в яких „Чорноморці" здобули перемогу цілком заслужено. — Підкріплена футбольними „зірками" мадярська репрезентація м. Вудбрідж дорівнювала нашій дружині тільки в першій півгрі, хоч вислід половини був уже 3:1. — Стрільцями воріт були Т. Паук в 29-й хв., М. Гура з подачі Л. Луценка в 36-й хв. і Т. Паук з гарної акції нашого нападу в 38-й хв. гри. — Одинокі ворота змагань мадяри здобули в 44-й хв. —

В другій півгрі „Чорноморська Січ" домінувала, наші молоді змагуни створювали безупину догідні до здобуття воріт позиції і лиш завдяки знаменитій обороні суперник втратив тільки двоє воріт в 70 і 75 хвилинах гри. М. Гура з подачі Шпона і Е. Кіралі в сольовому рейді встановили вислід дня.

В складі „Чорноморської Січ" бракувало воротара Бенедетта, якого знаменито заступив Ю. Саварин. — Інші чвертьфіналісти, які залишилися, є слідуючі клюби: Ню Бронсвік Ганґеріянс, Марітімо СК, Рома — Петерсон, Айріш Амерікенс, Нюарк Спорт Клюб з ДАФБ (оберліґа), Гобокен СК — ДАФБ (ліґа) та Олден АА з Филаделфійської Футбольної Ліґи.

„Чорноморська Січ" (учні) — Дойч-унґарн (учні) 4:0.

Омелян Твардовський

● **Д-р Роберт Ґіллман** залвив на зборах Крайової Вітамінової Фундації, що вітаміна Б6 зменшує псуття зубів в дітей і дорослих людей. Особливо вагітні жінки повинні споживати вітаміну Б6, бо без неї їм псуються більше зуби, як невагітним жінкам.

● **Економічно - соціяльна Рада Об'єднаних Націй** „полагодила" совєтський внесок про „міжнародню економічну співпрацю" так, що рішила розіслати всім членським державам той внесок на „обміркування" і вернутися до цієї справи — за рік.

● **Японська комуністична партія** проголосила за свою ціль боротьбу проти „двох найбільших ворогів японського народу: американського імперіялізму та японських великих монополів".

ПРОФ. Д-Р ІВАН МІРЧУК, РЕКТОР УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ, ПОМЕР У МЮНХЕНІ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

1922; „Етика й політика". Прага 1922; „Філософія Масарика", Прага 1931; „Г. С. Сковорода — український філософ 18 ст." (нім. мовою), Берлін-Ляйпціґ 1928; „Німецька філософія в Україні" (нім. мовою), Мюнхен 1939; „Підручник України" (нім. мовою), Мюнхен 1939; „Україна між Заходом і Сходом" (нім. мовою), Берлін 1941; „Рим, Візантія і Москва в боротьбі за духовий провід у східньо-европейському просторі" (нім. мовою), Мюнхен 1935; „Духово-історичні передумови теорії Третього Риму" (нім. мовою), Мюнхен 1925. Велику прислугу своєму народові та українській правді зробив сл. п. проф. д-р Іван Мірчук своєю більшою англомовною працею „Україна і її нарід" та другою книгою, об'ємистою працею „Історія української культури", що була видана ні німецькою мовою. Англійський переклад і англомовну редакцію цієї книги перевів проф. Кларенс Меннінґ і Український Народний Союз з кінцем минулого року поробив заходи, щоб видати цю книгу англійською мовою. Англомовне видання „Історії української культури" проф. Ів. Мірчука є тепер на розгляді Преси Єйльського Університету і УНСоюз очікує на рішення щодо можливостей її публікації в тому університетському В-ві.

Сл. п. проф. д-р Іван Мірчук не є чужий і американським та канадійським українцям, яких він відвідав, виступаючи з численними доповідями, в 1958 та минулому рр. Його смерть залишає велику прогалину в українському житті та в українських змаганнях, зокрема в такій преважливій їх культурно-духовій ділянці.

Вічна Йому пам'ять!

Збори Українського Демократичного Клюбу в Елизабеті, Н. Дж.

5-го березня в приміщенні Укр. Нар Дому відбулись Річні Загальні Збори Американського Українського Демократичного Клюбу. На зборах явилося поважне число громадян, чоловіків і жінок. Збори відкрив голова Йосиф Козак, і по формальнім одобренні програми присутні вибрали на голову зборів відомого активного тут народженого громадянина Степана Урбана.

Годиться зазначити, що Клюб чимраз більше доповнюють члени з новоприбулої іміґрації, які стають американськими горожанами. Це похвальне явище, бо вони молоді, рухливі люди, які допомагають в праці Клюбу, а з часом і переберуть від старших його провід.

Амер. Укр. Дем. Клюб на протязі довгих років свого існування та під умілим проводом виробив собі гарне ім'я і повагу міської адміністрації. Помагає своїм членам в потребі знайти роботу або у виборі горожанських паперів.

На цей рік поручено провід знову старому предсідникові Йосифові Козакові, а рекордове секретарство перебрала активна громадянка п. Марія Поливчак. Рішено літом зробити поїздку автобусом до готинниці, власниками якої є члени Клюбу п. Вол. Федчишин і Василь Солтівський.

З нагоди Річних Зборів ухвалено виасигнувати з каси $100 на пам'ятник Тарасові Шевченкові у Вашинґтоні та $50 на закуп будинку Вільної Української Академії Наук у Ню Йорку.

Таким способом члени Клюбу доказали своє зрозуміння обов'язків не тільки відносно Америки, але й зрозуміння дати поміч культурним змаганням нашого народу.

Варто, щоб організації в інших місцевостях взяли приклад з нашого Демократичного Клюбу, а тоді неодно добре діло могло б легко здійснитися на славу українського народу.

Михаїл Гринішак

Лідер револьти в Альжирі мав пофальшовані військові документи

Париж. — У ході слідства над історією невдатної генеральської револьти в Альжирі, французькі власті виявили, що головний лідер тієї револьти, генерал Моріс Шаль та його помічник, ген. Андре Целлер переїхали з Франції до Альжиру, маючи фікційні службові документи, переслані їм з Альжиру тамошнім генералом Жаном Ніко. Це власне спричинило арештування генерала Ніко й перевезення його вже до в'язниці в Парижі. Генерали Целлер, Руал Салян і Едмонд. Жуго все ще скриваються. Міністер справедливости Едмону Мішеле заявив, що слідство в справі тієї револьти наближується до кінця і що швидко буде переведена судова розправа над усіма винуватцями. Військовики, із генералом Шаль у проводі, станугь перед військовим судом. Пієр Мессмер, міністер військових справ, з очевидною ціллю протидіяти нервовим настроям в армії і громадянстві, рішуче заперечив, наче б альжирська револьта мала будь-які наслідки на мораль французької армії та на її внутрішню єдність. Він заявив, що „армія і нарід були, є і будуть у Франції нероздільні" та що в армії „не буде більше чорних овець". Водночас американські керівні чинники знову рішуче заперечили, наче б будь-хто із військових чи цивільних американських осіб в найменшій мірі заохочував альжирських змовників. За твердженням газет, поголоски на цю тему виринули спершу в совєтській і потім у французькій пресі у зв'язку з прийняттям 4 квітня мин. року у Вашинґтоні для Жака Сустеля, колишнього міністра в уряді де Ґоля, який потім став його противником, як один з лідерів право-націоналістичної опозиції. Американці пояснюють, що це було більше, як рік тому і що на тій зустрічі одного високого урядовця із Центральної розвідчої аґенції, був ввесь час приявний член французької амбасади, за ініціятивою якої відбулось те прийняття.

Читайте щоденник „Свободу"

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ — ЦЕ СУТО ДЕМОКРАТИЧНА УКРАЇНСЬКА БРАТСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ. СТАТИ ЙОГО ЧЛЕНОМ — ЦЕ НЕ ТІЛЬКИ ЗАБЕЗПЕЧИТИ СЕБЕ І ВАШИХ РІДНИХ МАТЕРІЯЛЬНО. ЦЕ ЗНАЧИТЬ БУТИ СПІВВЛАСНИКОМ ЙОГО НАДБАНЬ І ВИБИРАТИ, ЧИ БУТИ ВИБРАНИМ В ЙОГО КЕРІВНІ ОРГАНИ.

Посмертні згадки

Франко ХОБКО, — член Б-ва св. І. Хрестителя, 76 Відділ УНСоюзу в Нюарку, Н. Дж., помер нагло при праці в дні 27-го березня 1961 р. Покійний народ. 1925 р., в селі Кузміні, пов. Добромиль. До ЗДА прибув 1949 р. Покійний брав участь в рейдах УПА. Полишив у смутку дружину Ґеновефу й доньку Тересу, які є також членами УНСоюзу. Покійного поховано 30-го березня 1961 р., на цвинтарі Evergreen". — В. Н. П.!
В. Салабун, секр.

Анна КУШНІР (дів. прізвище Яцишин) — членка Б-ва св. Григорія, Відд. 24 УНСоюзу в Ранйи, Па., померла в дні 4-го квітня 1961 р., проживши 64 роки. Покійна народилася в Єзуполі, пов. Станиславів, Зах. Україна в 1897 р. До ЗДА прибула 52 роки тому. Була членом і впродовж багатьох років касиркою Відділу, Б-ва св. Григорія. Покійна, крім мужа, полишила у смутку двох синів: Богдана і Миколу, дві доньки: Марусю і Катерину, 3 братів, 2 зятів та внуків. Покійна була щирою українкою, любила свій нарід і свою церкву. Похорон відбувся 8-го квітня 1961 р. Покійну поховано на „Монангегела Семетері". — Вічна Їй Пам'ять!
Управа

ТАРЗАН, ч. 4639. Знайшов ту більця!

THE APE-MAN WAS VENGEANCE SWORN--DETERMINED TO STOP LORD POMEROY AND HIS TRAIL OF MURDER

QUICKLY NOW, HIS BEASTLIKE SENSES HELPED HIM FIND AND FOLLOW THE SAFARI SPOOR

HE TRAVELLED FOR MILES OVER OBSCURE, SEEMINGLY BARREN LAND--UNTIL HE SUDDENLY DISCOVERED A STRICKEN NATIVE!

Мавполюд заприсяг помсту... Вирішив покласти кінець вбивчому маршові лорда Помероя.

І незабаром його змисли, гострі як у тварюки, допомогли йому віднайти і слідкувати за слідами експедиції.

Він ішов довгі милі відлюдною, з вигляду неродючою країною.. Аж нагло він знайшов побитого тубільця!